

*Олеся Тоцька, д-р екон. наук, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк*

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ УКРАЇНИ ЗА 2021 РІК

Платіжний баланс – це статистичний звіт про операції між резидентами та нерезидентами за певний проміжок часу [1]. Основними складовими частинами аналітичної форми платіжного балансу є: А. Рахунок поточних операцій. В. Рахунок операцій з капіталом. С. Фінансовий рахунок. D. Зведений баланс ($=A+B-C=E$). Е. Резерви та пов'язані статті.

У контексті поточних досліджень міжнародних фінансів, на нашу думку, доцільно провести структурний аналіз платіжного балансу України за два квартали 2021 р. на основі даних [2], вирахувавши частки окремих статей.

Отже, надходження коштів в Україну за окремими статтями балансу мали таку структуру:

- експорт товарів (27 456 млн дол. США; 53,52 % загальної суми надходжень коштів);
- експорт послуг (8 033 млн дол. США; 15,66 %);
- надходження [у балансі первинних доходів] (6 724 млн дол. США; 13,11 %);
- надходження [у балансі вторинних доходів] (3 095 млн дол. США; 6,03 %);
- рахунок операцій з капіталом (13 млн дол. США; 0,03 %);
- прямі інвестиції: пасиви (3 362 млн дол. США; 6,55 %);
- портфельні інвестиції: пасиви (2 335 млн дол. США; 4,55 %);
- інші інвестиції: пасиви (-400 млн дол. США; -0,78 %);
- помилки та упущення (683 млн дол. США; 1,33 %).

Зауважимо, що загальна сума надходжень у 2021 р. склала 51 301 млн дол. США.

Своєю чергою, платежі з України за окремими статтями балансу мали таку структуру:

- імпорт товарів (29 651 млн дол. США; 58,15 % загальної суми платежів);
- імпорт послуг (6 217 млн дол. США; 12,19 %);
- виплати [у балансі первинних доходів] (9 098 млн дол. США; 17,84 %);
- виплати [у балансі вторинних доходів] (995 млн дол. США; 1,95 %);
- прямі інвестиції: активи (567 млн дол. США; 1,11 %);
- портфельні інвестиції: активи (-183 млн дол. США; -0,36 %);
- інші інвестиції: активи (4 649 млн дол. США; 9,12 %).

Загальна сума платежів у 2021 р. склала 50 994 млн дол. США.

Таким чином, за аналізований період надходження від нерезидентів в Україну перевищили платежі резидентів за кордон на суму 307 млн дол. США, що можна вважати позитивним фактом зовнішньоекономічної діяльності України. А лідерами за надходженнями коштів у загальній сумі були експорт товарів і послуг, а також надходження [у балансі первинних доходів]; за платежами – імпорт товарів і послуг, виплати [у балансі первинних доходів].

Список використаних джерел:

1. Іноземні інвестиції в Україні: де знайти дані, як читати платіжний баланс, про що говорять останні цифри. *Експертна платформа*: вебсайт. URL: <https://expla.bank.gov.ua/expla/src/files/Publication126.pdf> (дата звернення: 13.10.2021).
2. Платіжний баланс України (аналітична форма) за 2021 р. *Мінфін*: вебсайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/balance/> (дата звернення: 04.11.2021).